

Krzysztof Spalek

ŻABIENIEC TRAWOLISTNY *ALISMA GRAMINEUM* LEJ. W STAWACH HODOWLANYCH POŁUDNIOWO-ZACHODNIEJ POLSKI – ROZMIESZCZENIE, WARUNKI WYSTĘPOWANIA

Alisma gramineum Lej. in the fishponds of south-western Poland – distribution, occurrence conditions

ABSTRAKT: W pracy przedstawiono przegląd informacji na temat występowania żabieńca trawolistnego *Alisma gramineum* Lej. oraz omówiono nowe stanowiska zlokalizowane w stawach hodowlanych południowo-zachodniej Polski. W Polsce gatunek ten należy do bardzo rzadkich składników flory. Większość z około 120 dotychczas znanych jego stanowisk pochodzi z XIX lub pierwszej połowy XX w. Obecnie gatunek ten znany jest z około 30 stanowisk, z czego 2 znajdują się w południowo-zachodniej Polsce. W trakcie obecnych badań stwierdzony został na tym obszarze w stawach hodowlanych na 5 nowych stanowiskach – 3 znajdują się na Dolnym Śląsku, a 2 na Śląsku Opolskim. Zanik stanowisk *Alisma gramineum* w południowo-zachodniej Polsce jest związany z bezpośrednim zniszczeniem jego siedlisk występowania, intensywną gospodarką rybacką na stawach hodowlanych.

SŁOWA KLUCZOWE: rośliny naczyniowe, gatunki zagrożone, czerwona lista, czerwona księga

ABSTRACT: A review of the data on the occurrence of *Alisma gramineum* Lej. and its new sites discovered in the fishponds of south-western Poland are presented. The species is extremely rare in Poland. The majority of its 120 known localities were recorded in the 19th or in the first half of the 20th century. Today, *Alisma gramineum* is known from about 30 localities and two of them are in south-western Poland. In the recent studies, the species was recorded in this area in 5 localities – 3 in Lower Silesia and 2 in Opole Silesia. Disappearance of *Alisma gramineum* in south-western Poland results from direct devastation of its habitats and intense management of fishponds.

KEY WORDS: vascular plants, endangered species, red list, red book

Wstęp

Żabieniec trawolistny *Alisma gramineum* Lej. to bylina o krótkim, bulwiasto zgrubiałym kłączu. Kształt liści jest zależny od siedliska, w którym występuje i w okresie wegetacyjnym może się zmieniać w za-

leżności od poziomu wody. U osobników rosnących w płytkiej wodzie lub na łądzie gatunek ten zazwyczaj posiada liście wąskolancetowate, natomiast u form rosnących pod wodą, liście są wstęgowe, bezogonkowe (Dostał 1989, Rutkowski 1998). Najważniejszą jego cechą diagnostyczną jest silnie